

Historická manifestace Čechů Nebraských.

Jestě nikdy nic nevyvolalo takový zájem a takové nadšení mezi Čechy v Nebrasce, jako návštěva hraběte Luetzowa.

Hosbem University státu Nebraska, Klubu Komenský, všech Čechů v našem státě a celého státu vůbec.

Den 1. března 1912 stal se dnem historickým pro nás Čechy nebraské a jak jeden z řečníků banketu dobře prohlásil: Jestě nikdy neudálo se mezi Čechy nebraskými niče, co by se vyrovnalo návštěvě hraběte Luetzowa.

Škoda, že vlaky byly spžděny a když konečně omažší krazdny dostali se ku dveřím universitního gymnasia, kde hrabě Luetzow odhával svou přednášku, byla tato již a poloviny odbyta a vrátit se chtěl nikoho více do síně vpusťti, jelikož, podle jeho náhledu, byla přeplněna.

Byla přeplněna, ale dostali jsme se tam přece a zaujali místa kde se jen bylo možno sméstnat, kolem zdi, na náradí — všude — všude tísnil se krazjané i Američané, všichni pozorně naslouchajíc slovík vzácného hosta — jen že žel — byl tak ochraptělým, že jeho slovík, vzdor úplnému — a takřka posvátému klidu, nebylo ve vzdálenějších lavicích a koutech rozumět.

Nepřinášíme plně znění řeči hraběte Luetzowa, poněvadž byla totožnou s onou, kterou promluvil v Ann Arbor, Mich., a kterou jsme přinesli v minulém čísle našeho listu. Řeč a posláni hraběte v Nebrasce setkalo se se svým cílem úplně. Těžko říci, co k tomu pomohlo více, zda jeho řeč v universitě, nebo večerní banket, pořádaný Klubem Komenský na počest vzácného hosta v hotelu Lincoln.

Byla to skutečně událost, která navždy zůstane zapsána v myslích těch, kdož se jí účastnili — započiná písmem zlatým — a k těm patří nejvyšší úředníci státu Nebrasky tak jako jeho intelligencie americká i česká. Tři řady stolů byly úplně zasednuty a když orchestr našich umělců, bratří Hrubých, zahájil banket směsí z Prodané nevěsty — když krásné dekorované jídelnou, naplněnou výkvětem nebraské intelligencie — zavzněly krásné zvuky: "Proč bychom se netěšili, netěšili —"

mnohé oko zvlhlo a kde která tvář se rozjasnila v blaženém pozitku libezné hudby. "Rozmysli si, Mařenko —" a což když následovala Dvořákova Humoreska, tak obliběná u Američanů. Zdálo se, že nástroje bratří Hrubých mluví — hned se smějí, hned pláou. Tito naši umělci produkovali se již na mnohých místech, ale pochybujeme, že někde neb někdy před vybranější, animovanější a vděčnější audiencí než která plnila jídelnu Lincoln Hotelu v pátek večer min. týdne. Když pak zavzněly první noty naší věčné krásné, věčné milé: "Kde domov můj", rázem na sta Čechů i Američanů, guvernér státu Nebrasky, nejpřednější její muži postavali, aby dali na jeho účtu před národem, jehož národní hymna za vznivala síní. Totéž opakovalo se při hraní slovanské hymny "Hej Slovane" a ovšem že americká hymna byla předmětem bouřlivé ovace.

Žena, pouhá žena — ale když dojde na to udělat kus poetické práce, kolik by muselo být nás silných mužů, abychom dosáhli takových výsledků, jakými v pátek večer trumfovala slečna Sárka Hrbkova, profesorka českého jazyka na universitě našeho státu. Nepamatujeme se, který to byl první řečník, jenž zmínil se o sálustkách slečny, než pouhé vyslovení jejího jména postadilo, aby strhlo audienci k bouřlivému potlesku, na němž bral podíl každý se arde rád od guvernera státu Nebrasky a hraběte Luetzowa až po — redaktora tohoto listu. A slečna si potlesk ten zasloužila — zasloužila a zaslouží si více — Nobyl to triumf pátého večera — ale dlouholetá, tichá, upřímná práce — kterou udružuje slečna český lid a české VĚDOMÍ mezi studujícími českého původu na

universitě našeho státu.

Měli jsme příležitost podívati se do účební síně Slovanského oddělení a úřadovny slečny Hrbkovej — a jak milým bylo slyšeti zvuky jazyka českého z úst mládeže zde rozené a viděti je s pýchou a záplem osvojovati si nejen v slově, ale i v písmě jazyk svých otečů a matek, kterého v této zemi a ve svém povolání snad nikdy potřebovati nebudou. — Ještě více než pouhá slova — lásku k národu, z něhož vzešli, a pýchou nad tím, že jsou Čechy, — vstěpuje slečna Hrbkova četným a četným studentům universitním, kteří jsou českého původu a namnoze druhou a třetí generaci zde rozenou. Jak plukovník Šmrha ve své řeči po banketní vyprávěli o svých dvou malých hoších, z nichž jeden přednáší: "Já jsem Čech a kdo je jeho —?" To je heslo, které podle všeho vládne v účební síni slečny Hrbkovej, duch, který tam vane — a snaha, které slečna zasvětila svou klidnou — tichou a skromnou práci —

V krásné typograficky vpravěných programech banketu nalézáme na jedné straně anglický text naší národní hymny, upravený tak, aby se hodil i k notě, kterou se zpívá. Jest prací slečny Hrbkovej a podáváme jej zde v plném znění, neb jest to práce, která zasluhuje zachování a měla by býti na každé české farmě, kde dorůstají mladí Čecho-Američané a v každém domově rodinnou písní, zrovna jako její text český:

WHERE IS MY HOME?

Where is my home?
Where is my home?
Waters murmur o'er its fair leas,
Hills are green with rustling fir trees,
Flow'rets bright with Spring's perfumes,
A Paradise on earth it blooms,
That's the land of loveliest beauty
Čechia, my motherland!
Čechia, my motherland!

Where is my home?
Where is my home?
In God's beloved land are found
Gentle souls in bodies sound,
A happy peace which clear minds sow,
A strength defying warring foe,
Such are Čechia's noble children
'Mongst the Čechas, my motherland!
'Mongst the Čechas, my motherland!
Translation by S. B. H.

Před zahájením banketu byli krazjané, krazjanky a hosté vůbec představení hraběti Luetzowovi a jeho choti v parlorech hotelu a když konečně zasedlo do krásně dekorované síně — barvami a prapory americkými a českými — sedělo o tři dlouhých řad stolů přes dvě stě krazjanů.

Vzácní hosté ovšem v čele, kancelář universitní a jeho chot po jedné straně, slečna Hrbkova, prof. Stech, guvernér Aldrich s chotí po straně druhé a další hosté jak následuje:

- Hrabě a hraběnka Luetzowovy.
- Dr. J. Vojan—Salaba.
- Guvernér Aldrich.
- Paní Aldrichová.
- Kancelář Avery.
- Paní Averyová.
- Sl. Sárka Hrbková.
- Prof. F. A. Stech.
- Pluk. Chas Šmrha.
- Paní Šmrhová.
- Soudce Hastings.
- Paní Hastingsová.
- P. H. Mizera, předseda Klubu Komenský.

- Celá řada universitních profesorů, jako:
Prof. G. W. Lucky.
—Jeho manželka.
Registrar E. M. Rutledge.
—Jeho manželka.
Prof. Chalbourn.
—Jeho chot.
Dean C. E. Bossey.
—Jeho manželka.
Prof. Elda R. Walker.
Prof. Lena Walker.
Mrs. L. C. Walker.
Prof. J. C. Traulsen.

- Prof. Lawrence Brunner.
- Jos. Horáček.
- Jos. Vávra.
- Frank Rejcha.
- L. J. Bouchal.
- Paní Bouchalová.
- Jos. F. Špírk.
- Paní Špírková.
- Rev. Karel Sládek.
- Paní Sládková.
- Frank Fiala (Ravenna).
- Vojtěch Holub.
- Jos. Krs.
- J. C. Brit.
- Paní Brtová.
- Mildred Korbelová.
- Marion Kovandová.
- J. C. Vlach.
- Fr. Doležal.
- Chas. Herman.
- Pi. Hermanová a dcera.
- Adela Aronová.
- Jos. Jerman.
- J. J. Meleer.
- Paní Melerová.
- Katie Chleboun.
- Emma Chleboun.
- J. M. Musil.
- John Zvoneček.
- Paní Zvonečková.
- L. Hromas.
- R. Ulrich.
- Paní Ulrichová.
- Millie Ulrichová.
- Albina Krislová.
- Frank Skoedopole.
- Jiřík Skoedopole.
- R. M. Thompson.
- Jos. Sinkule.
- Klara Křténová.
- Berta Roogood.
- V. F. Hofman.
- Paní Hofmanová.
- Prof. Zelzel.
- Helena Wargová.
- Josef Jicha.
- Albert Biba.
- Charles Grotte.
- J. R. Koza.
- J. F. Fittle.
- Paní Fittlová.
- Slečna Fittlová.
- A. A. Tenopir.
- Otto Kotouč.
- Karel Vrána.
- J. Navrátil.
- Paní Drdlová a její syn.
- Frank Jelen.
- Jeho syn.
- Paní Brtová.
- Dr. G. W. Trkan.
- Jos. Uhl.
- Sl. Ter. Křivová.
- Olga Šťastný.
- J. B. Kuska.
- J. W. Tobiska.
- Václav Kuska.
- Teo. Kubík.
- W. E. Kavan.
- J. Novotný.
- Jos. Štíbal.
- Rosie Šronka.
- Emma Křivá.
- J. L. Bouchal.
- Karel Janouch.
- W. Biba.
- Paní Ptáčková.
- Paní Hrubá.
- Millie Černý.
- V. M. Špírk.
- C. F. Swoboda.
- Em. L. Swoboda.
- C. F. Kozlík.
- Bessie Streje.
- Albin Folds.
- Fr. Woloshenský.
- Eva Ptáček.
- E. W. Ptáček.
- S. V. Šonka.
- R. A. Kovanda.
- Jas. Fisher.
- Prof. Molzer.
- Sl. Ethela Ensignová.
- Paní P. E. Gaeckler.
- Slečna Maud Gaeckler.
- Frank Kotouč.
- Sl. Vlasta Šťastný.
- Frank Hrdý.
- Sl. M. Křis.
- Sl. Emma Kraus.
- Adolf Heřman.
- Edward Vrána.
- Louis Dušátko.
- C. N. Swoboda.
- Jeho manželka.
- Sl. Ida Swobodova.
- James Chorvat.
- V. Kostoryz.
- Jos. Schneider.
- Mrs. R. Safarik.
- R. J. Safarik.
- Jos. Štěrba.

Český list byl zastoupen: Pa-nem a paní V. Burdakovými; F. J. Kutákem, za Novou Dobu; V. Fuchsem za Osvětu, a Lou W. Dongrensem za Pokrok a Venkov. Kancelář University po banketu zahájil řadu příležitostí, vlastně řeči — a v zápleti ujala se téžého úkolu "toastmaster" slečna Hrb-

kova. Byl to úkol těžký, vyplňovali mezeru mezi jednotlivými řečníky a vyžadoval 8 samostatných řečí, z nichž každá obsahovala jinou perlu myšlenky.

Nejsme snad daleko pravdy, když uznáme, že řeč guvernera Aldricha byla jednou z nejlepších za celý večer přednesených. Mluvil o šlechtě — titulech — šlechtě rodové — která jen žije v pohodlí a přepychu a často v morálním bahně. Kterou vidáme zde v Americe jen tehdy, když si přijede některý z takových šlechticů pro bohatou dědičku. Ale my vítáme a hostíme v našem středu šlechtice nejenom rodu a jména — ale šlechtice charakteru a ducha. Jenž obětují pohodlí domova a cesty, aby poučil jiné o své vlasti. Co více? Většina těchto šlechticů v Čechách stydí se za svůj původ, zaprají jej, jsou Němci, poněvadž je vláda německá — ale náš host je Čechem, nestydí se za svůj rod, za krev, která koluje v jeho žilách. — Ve jménu našeho státu vítal guvernér hraběte Luetzowa od Nebrasky a děkoval mu za poumaučení, jakého se jemu, guvernérovi — a jiným Američanům z řeči hraběte Luetzowa dostalo o národě českém.

Řeč státního senatora E. E. Plačka, která následovala onu guvernera, byla řeč syna nebraského pionera a přivedla nás zpět do dob utrpění a začátků na hliněnou půdu dráček — na pusté prairie, kde včelí vyjí v blizardu, a otec opouští domov, ženu a děti a jde na sta mil do města za prací, aby jim mohl přinésti výživu. Přivedl nás zpět do těch dob, kdy horké větry, kobylky a všemožná zvířele pronásledovaly první pionery Nebrasky, kdy kolem matky tšnilo se hejno malých dětí, žadajících o chleba, — který nebylo kde vzíti. Yankee a jiní národové táhli zpět do Illinoisu, Indiany, Ohio — ale kam se měl obrátiti ubohý český vysethovalet? Musel setrvat, přemáhati bídu, vytloukati klín křivem, kousati se do rtů a — a — pracovati, pracovati znovu a více, kdykoli zklamání bylo údělem jeho celoroční snahy a jedině naděje. Minula léta, časy se měnily — až se změnila docela. Dnes Nebraska stojí v popředí zemědělských států a v ní zase stojí v popředí český farmer, ten starý pioner — který sem přijel na hoblé prairie v plachetním voze s houfem dětí — bez peněz — ale byl ozbrojen pevnou vůlí — nepovolit — vytrvat — — Dnes vidíte české farmy a poznáte je z daleka. Veliká, krásná, prostorná, moderní stáj — a třeba jen malý obydlýný domeček. Proč? Poněvadž dobře řídí se naši krazjané heslem, že velká maštal postadí pěkný dům, ale pěkný dům nepomůže majiteli k velké maštali. To jsou ti pionéři, kteří vytrvali v boji — sestárlí otevoé mladé česko-americké generace, která jest dnes zde shromážděna. Řeč senatora Plačka byla jednou z nejpřehlednějších celého večera.

V řeči, kterou uváděla slečna Hrbkova plukovníka Šmrha, zmínila se o prvňech Čechech Nebrasky a jména Edwarda Rosewatera a Johna Rosického byla bouřlivě a klamována, v uctění památky zesnulých našich zákopníků, kteří značnou mají účast a zásluhu na tom, čím stali se našinci na západě. Plukovník Šmrha měl věru těžké thema A B C nebraských Čechů a vyvodil z něj Obchod, Právník a Zemědělství — při posledním pak podal krásný obraz starého českého farmera, který v městě se svou manželkou trávil na odpočinku. Oni nezpívají teskně: Kde, kde je dnes v noci můj bloudilý hoch! — poněvadž vědí, že — děti, každý je doma na farmě a musí se dobře přičiniti, aby obdělal čtvrt, kterou mu rodičové dali. Nemusí se obávat, jestli snad ne-trávil noc někde v žaláři. Ne. Oni dobře vědí, jak si své děti vychovali a vědí, že nemusí mít o ně strach —

Soudce Hastings, starý osadník ze Saline County, jenž naučil se za svého života mezi našinci dosti obstojně česky, jest nyní děkanem právníké fakulty university, byl další řečník a vyprávěl, že krazjané naši bojí se soulu, zákonů a advokátů — ale advokátů, kteří hlesají a hájí pravdu, jsou věrohodnější členy naší společnosti.

On sám ví, že naši čeští studenti práv berou živého podílu na všem, co v universitě se děje — a když je to jen rámus a křik, je v tom také jisté procento rámusu a křiku českého. Superintendent škol okr. Butler, prof. Fr. A. Stech, byl dalším řečníkem a vyprávěl, jak české matky učí děti nejen lásce k staré vlasti, ale i k této nové, že jsou to malí vlastenci, kteří jsou vychováni v českých školách a českých rodinách.

Pan Fr. H. Mizera jest sice mladým studentem, ale jeho řeč, jako předsedy spolku Komenský, byla vážná, důstojná a vzdor tomu, že čas již valně pokročil a na mnohých bylo znáti únavu, byla řeč vyslechnuta s pozorností a odměněna bouřlivým potleskem.

Poslední slovo necháno hraběti Luetzowovi, který, jsa ladisponován, unaven, nachlazen — přece jen pohnutým hlasem prohlásil, že mu oslava a přijetí, podané mu nebraskými Čechy, navždy zůstane v paměti. Mluvil anglicky i česky. Po jeho doslovu spustila hudba bratří Hrubých "Kde domov můj", za jejichž zvuků hrnuli se zastupové ven. Banketní výbor sestával mimo prof. sl. Šárky B. Hrbkové z těchto českých studentů a studentek University: Fr. H. Mizera, předseda klubu Komenský, Sl. Růžena Šonková, Sl. Vlasta Štěrbová, Josef Tobiška, Jos. B. Kuska. "Lincoln Evening News" přináší ve dvou-sloupcové zprávě o prvním místě následující zprávu o přednášce dr. Luetzowa: Hrabě František Luetzow, věhlasný český host, přednášel dnes ráno studentům University a obecnstvu Lincolnskému v 11 hodin v Memorial Halle. Zástup obecnstva, které přeplnilo velikou dvoranu, sešlo se, aby uvítalo slovného státníka a učenec, jenž dělá okružní cestu po východních a středozápadních státech, za účelem 13ti přednášek na velkých universitách amerických. Universita nebraská jest nejzápadnějším bodem, kam až hrabě dojde a když nás v sobotu odpoledne opouští, obrací se již zpět k východu a domovu. Naše University jest dále počtána tím, že hrabě zůstane v Lincoln dle než se zdržel na kterémkolí jiném místě své cesty. Od té doby, kdy odhával se zápas míce má kopanou mezi Nebraskou a Michiganem, nebylo auditorium Memorial Hallu tak nabit, jako dnes ráno. Dávno před tím než hrabě a jeho společníci se dostavili do síně, bylo každé místo zabráno a každý coul místa k stání obsazen k umačkání. Dole v auditorium i na galeriích. Bouřlivý potlesk uvítal hraběte, když do síně vkročil a rozburácel se znovu, když povstal, aby řečnil, byv uveden obecnstvem několika slovy kanceláře Averyho. Účinky namáhavé cesty a neustálého řečnění spolu se špatnou povětrností, jaké jest pan hrabě nezvyklým, byly na něm patrný dnes ráno. Částečný zánět průdušek následkem blizardu, který prožil hrabě v neděli v Chicagu, učinil jej tak chraptivým, že bylo mu velkým namáháním mluvit. Špatná akustika síně ještě více zhoršila; mnozí, kteří se tlačili pod galeriemi, nemohli skoro nic slyšeti. Účinky americké klimy na hraběte jsou příčinou stálého strachu pro Dr. Vojana, jenž hraběte doprovází a jeho cestu řídí a myslilo se, že bude hrabě vůbec nucen další řečnění na čas zanechat, až se mu hlas navrátí.

amerického tisku, jest snad ještě daleko prospěšnější poznání našeho národa Američany a získání správného pojmu o jeho historii a jeho skutečném stavu, než řeči samy. Jak guvernér Aldrich správně poznamenal: Kdo z nás má čas ku čtení historických knih a vyhledávání staré historie nám třeba milých, ale přece jen cizích národův? Ale když vidíme ve všech novinách, které tak jako tak denně čteme dva sloupce řeči učeného muže, jakým jest hrabě Luetzow, každý si to přečte, každý se z toho poučel.

Váha a účinek cesty hraběte Luetzowa leží právě v tom, že jako šlechtice těší se pozornosti americké veřejnosti, které by žádný jiný obyčejný smrtelek nezískal. Dále jeho postavení v vědeckém světě, co čestného doktora věd university anglické, které odává každému jeho slovu dvojnásobné váhy. Ráno došel hraběte Luetzowa kabelogram z Prahy, podepsaný Dr. Podlipným, jenž zní jak následuje: "Naše blahopřání k vašemu úspěchu v Americe. Srdečný pozdrav všem. Česká Národní Rada."

Uveřejnila by svoji zkušenost. — "Chei vysloviti své díky za Hoboko," píše pan Josef Cizka z čísla 621 již. 2. ulice, Plainfield, N. J. "Po dva roky trpěl jsem žaludečným katarem, jak to lékaři nazvali. Nic nepomohlo, až jsem užil Hoboko. Jistá paní zde, pí. N. Lazniewská, poslala lékaři pod nemocnici k operaci, nechtěla však a odebrala se domů. Využila dvě láhve Hoboka, jež si opatřila ode mne a úplně se uzdravila. Poslala své upřímné díky a praví, že kdyby měla peníze, uveřejnila by své vyléčení v každém časopisu, tak aby lidé o vašem léku zvěděli." Každou poštu přicházející slova chválí od vědeckých mužů a žen, kteří nabylí zdraví a štěstí v užívání Dra. Petra Hoboka. Pošlete si pro jména oněch ve vašem soustředství, kteří užívali tohoto prosulého léku a jsou ochotni o tom vám povědět. Pamatujte, že lékárníci nemohou dodati Hoboko. Prodává se přímo lidem od místních jednatelů, ustanovených od majitelů, Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19—25 So. Hoyme Ave., Chicago, Ill.

ODPORUČENÍ! Hojně krazjané, jimž bylo vzorné a levné poslušeno, odporují tím, co to nejvíce do pozornosti všech našich chválí známého a osvědčeného českého pohrobku FRANKA JANDU, c. 1235 So. 13th Str., Omaha, Neb., který ve veškerých záležitostech, do obou jeho spadajících, ochotně poslouchá. Jest licencovaným balzámovačem. Obstará Vám dovoz mrtvých všech těl Vašich miláčků a přátel z Omahy až do Vašeho domova. Neobyčejná důvěra, jež jest mu se všech stran projevoována, svědčí o jeho zručnosti. Obratě se na něho v případě potřeby s největší důvěrou a my radíme Vám, že budete dokonale uspokojeni. 1217 Telefon: Douglas 2984

Velký moderní, nové zařízení čistý závod řeznický CHAS. F. KUNCL v c. 1250 již. 13. ul.

Ma vzly na skládě největší za obyčasná nejlepšího druhu. Zboží cenarské výborné jakosti. Vždy siky výběr. Cený nejnížší. Telefon: Doug 4333

Krásné čtení zdarma! Píšte o ukázkové člána a sality hned! Lidové knihkupectví a zaslalatelky až vod 21-17 SLAVIA 358 E. 72. St. NEW YORK. Jednatel pro české osady přfuum.

DONSE BROS. obchodníci uhlím a krmivem, roh 13. a William ul., OMAHA měkké i tvrdé uhlí nejlepší ve městě Telefon: Douglas 1716 124